

Förbundsdirektion

2020-09-16

MÖT-3967

Plats och sammanträdestid Brandstation, Enköping kl 13.00 – 15.30

Beslutande
Christer Nyström (M)
Tommy Rosenkvist (M)
Bo Reinholdsson (KD)
Ulf Winberg (M)
Rolf Carlsson (S)
Werner Schubert (S)

Ersättare:
Pernilla Åström (M)
Anders Thonfors (M)

Övriga deltagare
Rickard Westning
Fredrik Hallberg
Hans Granholm
Cecilia Fager via Skype

Justerare
Ulf Winberg (M)

Justerings plats och tid
Enköpings kommun, den 23 juni 2020.

Underskrifter
Sekreterare

Paragrafer 9-10 2020

Ordförande

Rickard Westning

Christer Nyström

Justerare

Ulf Winberg

ANSLAGSBEVIS

Förbundsdirektionen

Justeringen har tillkännagivits genom anslag på brandstationen i Enköping. Protokollet publiceras även på Räddningstjänstens web-plats www.rtjeh.se.

Sammanträdesdatum

2020-09-16

Protokollets förvaringsplats

Enköpings brandstation, Västra Ringgatan 6, 0171-47 56 00.

Direktion § 9

Reviderad Plan för tillsyn och tillstånd 2019-2022

Planen för tillsyn och tillstånd 2019-2022 har uppdaterats med en ny planering för tematillsyner, rättade referenser till Lag om brandfarliga och explosiva varor samt komplettering av frist för rengöring av imkanaler i storkök..

Den reviderade planen redovisades vid direktionens möte 2010-06-03.

Direktionen beslutar:

att fastställa den reviderade planen för tillsyn och tillstånd 2019-2022.

Justerarsignatur

Utdragsbestyrkning

Direktion § 10

Information

1. Sommarens händelser
2. Corona-läget
3. Samarbeta Gödselspridare
4. Utredning seniorboenden
5. Återkoppling sotarens avisering vid besök
6. Sotningsavgift 2020
7. Brandstationer
8. Båt Bålsta
9. Budgetsamråd 11 augusti
10. Julbord 2020 ersätts av julklapp
11. Ekonomisk redovisning T2 2020
12. Delegationsärenden

Justerarsignatur

Utdragsbestyrkning

Bilagor Direktionshandlingar 2020-09-16

- § 9 Plan för tillstånd och tillsyn 2019-2022
- § 10 Utredning seniorboenden
- § 10 Ekonomisk redovisning T2 2020

Ny
R
G

Tillsyn- och tillståndsplan 2019-2022

Dokument:	1 Policy
Nr:	STY-3236
Datum:	2019-02-13
Fastställd av:	Direktionen 2019-02-13, § 5
Reviderad:	Direktionen 2020-09-16, § x

Tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor

Tillsyn och tillståndsgivning enligt lag om brandfarliga och explosiva varor

Revideringar

Datum	Reviderad av	Omfattning
2020-06-03	FC	<p>Rätta felaktig referens (kap. 5.1) till lag om brandfarliga och explosiva varor.</p> <p>Ny plan för tematillsyner (kap. 5.1) pga starkt begränsad tillsynsverksamhet under 2020 orsakad av Corona pandemin.</p> <p>Komplettera med ny frist (2 ggr/år) för rengöring av imkanaler i restauranger och storkök, i syfte att möjliggöra anpassning till behovet av rengöring.</p>

Innehållsförteckning

1.	Inledning och avgränsning.....	3
2.	Delegation	3
3.	Regler för myndighetsutövning.....	3
3.1	Legalitetsprincipen	3
3.2	Likhets- och objektivitetsprincipen	3
3.3	Proportionalitetsprincipen	4
3.4	Förbud mot konsultverksamhet.....	4
3.5	Kvalitet och professionalism	4
4.	Tillsynstyper.....	4
4.1	Regelbunden tillsyn	4
4.2	Annan tillsyn	5
4.3	Samplanerad tillsyn	5
5.	Tillsyn enligt LSO.....	6
5.1	Tillsyn skäligt brandskydd, LSO 2 kap. 2§	6
5.2	Tillsyn skriftlig redogörelse, LSO 2 kap. 3§	9
5.3	Tillsyn farlig verksamhet, LSO 2 kap 4§	10
5.4	Sotning och brandskyddskontroll, LSO 3 kap 4§	10
6.	Tillsyn enligt LBE.....	13
6.1	Tillsyn hantering och överföring, LBE 6-11§§.....	13
7.	Tillsyn volymmål	15
8.	Uppföljning av tillsynsverksamheten	15
9.	Tillståndsprovning enligt LBE.....	16
9.1	Tillståndstider brandfarliga varor.....	16
9.2	Tillståndstider explosiva varor.....	17

1. Inledning och avgränsning

Denna tillsyns- och tillståndsplan reglerar den myndighetsutövning som Räddningstjänsten Enköping-Håbo (RTJ) utövar på uppdrag av medlemskommunerna. Planen reglerar också den rengöring (sotning) och brandskyddskontroll som sotningsentreprenören utför på uppdrag åt medlemskommunerna.

Planen omfattar allmänna regler för myndighetsutövning, frister för tillsyn, brandskyddskontroll och sotning samt anvisningar gällande tillståndstid för beslut med avseende på brandfarliga och explosiva varor.

Planen omfattar inte specifika riktlinjer eller detaljerade anvisningar för tillsyns- eller tillståndsprocesserna. Sådana riktlinjer och anvisningar upprättas och beslutas i verksamheten av processägaren för processen Myndighetsutövning.

Planen omfattar inte avgiftsbestämmelser. För avgiftsbestämmelser hänvisas till RTJ:s taxa som årligen beslutas av medlemskommunernas kommunfullmäktige.

Planen omfattar inte heller regler för kompetens hos den personal som utför uppgifter enligt denna plan. Kompetenskrav regleras i medlemskommunernas handlingsprogram¹ för förebyggande verksamhet som för varje ny mandatperiod beslutas av räddningsförbundets direktion.

2. Delegation

Tillsyn och tillståndsprovning får endast utföras av den som personligen delegerats denna arbetsuppgift. Regler för delegation återfinns i förbundets delegationsbestämmelser.

3. Regler för myndighetsutövning

3.1 Legalitetsprincipen

Legalitetsprincipen innebär att myndigheters maktutövning måste ha författningsstöd. Tillsynsverksamheten ska alltså inte vara slumpmässig eller godtycklig. Det finns dock utrymme i LSO för bedömningar som kan ligga utanför tydligt författningsstöd.

3.2 Likhets- och objektivitetsprincipen

Likhets- och objektivitetsprincipen anger att lika fall ska behandlas lika och att myndighetsbeslut ska vara sakliga och opartiska. Beslut får bara grundas på sådana omständigheter som enligt gällande författningar ska beaktas. Med detta menas att man ska följa lagen och inte lägga in egna värderingar eller ta hänsyn till omständigheter som inte regleras genom lagen. Beslut får inte fattas utan att ärendet först har utretts. Utredningen ska bedrivas på ett objektivt sätt där även omständigheter som är till motpartens fördel ska beaktas. Det innebär till exempel att jävssituationer alltid ska undvikas för att beslutsfattarens objektivitet inte ska kunna ifrågasättas.

---

¹ LSO 3 kap 3§

3.3 Proportionalitetsprincipen

Krav om åtgärd måste stå i rimlig proportion till den säkerhetshöjande effekt den bedöms kunna ge. Detta innebär inte att den enskildes ekonomiska resurser sätter gränserna.

3.4 Förbud mot konsultverksamhet

RTJ arbetar för att höja brandsäkerheten genom rådgivning, utbildning, myndighetsutövning i form av tillsyn och tillståndsprovning samt genom att bistå medlemskommunernas byggavdelningar i deras myndighetsutövning i byggprocessen.

RTJ ska inte projektera brandskydd åt den enskilde men kan genom rådgivning klargöra vilken skyddsnivå som krävs för aktuell verksamhet. Det är viktigt att klargöra skillnaden mellan rådgivning och myndighetsutövning samt att tydliggöra RTJ:s roll i de fall RTJ bistår byggavdelningarna.

3.5 Kvalitet och professionalism

Tillsynsverksamheten och tillståndsprovningen ska präglas av ledorden *tydlighet* och *saklighet* och vara serviceinriktad med en tydlig myndighetsprofilering. För den enskilde ska det klart framgå vad myndigheten kräver och vad det står det enskilde fritt att välja.

4. Tillsynstyper

RTJ utför tillsyn regelbundet, vid behov och genom temafokusering². Som samlingsnamn för tillsyn som utförs vid behov och genom temafokusering har RTJ valt att behålla benämningen *annan tillsyn* som användes i den tidigare räddningstjänstlagstiftningen. Det innebär att all tillsyn som inte är planerad genom frist i verksamhetssystemet benämns som annan tillsyn.

Medlemskommunernas sotningsentreprenör utför *brandskyddskontroll* av fasta förbränningsanordningar och därtill hörande rökkanaler eller avgaskanaler samt skorstenar, tak och anslutande byggnadsdelar.

4.1 Regelbunden tillsyn

Med *regelbunden tillsyn* avses tillsyn i tillsynspliktiga objekt. Tillsyn i dessa objekt sker med intervall, sk frist, som bestäms utifrån verksamhetens risknivå. I kap 5-6 redogörs för intervall för regelbunden tillsyn.

Regelbunden tillsyn utförs i följande objektstyper:

- objekt som omfattas av kravet om skriftlig redogörelse³
- tillståndspliktiga objekt LBE
- objekt som klassats som farlig verksamhet (2:4 tillsyn)
- flerbostadshus tre våningar och högre (*bostadshustillsyn*)
- förskolor, tillfälliga boenden och publika lokaler som inte omfattas av krav på skriftlig redogörelse
- campinganläggningar med tillstånd enligt lag om hotell- och pensionatsrörelse⁴

² Med temafokusering avses tillsyn som utförs under en begränsad period då man särskilt fokuserar på en objektstyp (som normalt inte omfattas av regelbunden tillsyn), en speciell brandskyddslösning (för ett specifikt urval inom en objektstyp) eller en särskild hanteringsdel (brandfarlig eller explosiv vara).

³ SRVFS 2003:10 eller senare utgåva

⁴ Lag (1966:742) om hotell- och pensionatsrörelse

4.2 Annan tillsyn

Med *annan tillsyn* avses tillsyn som utförs då behov uppstår eller då myndigheten under en period fokuserar tillsynsarbetet på särskilt utvalda objektstyper. Exempel på tillfällen då annan tillsyn kan utföras:

- vid samordnad tillsyn med andra myndigheter
- vid misstanke om bristande brandskydd eller bristande hantering av brandfarlig eller explosiv vara
- om brand som föranlett räddningsinsats har inträffat
- vid utebliven skriftlig redogörelse
- remiss från medlemskommun gällande ansökan om utskänkningstillstånd enligt alkohollagen⁵
- remiss från medlemskommun gällande ansökan enligt plan- och bygglagen⁶ om bygglov vid ändrad eller ny verksamhet
- remiss från polismyndigheten gällande ansökan om tillstånd enligt ordningslagen⁷ eller enligt lagen om tillstånd att driva hotell- och pensionatsrörelse⁸
- tematillsyn (*tillsyn i objekt som inte omfattas av regelbunden tillsyn*)

4.3 Samplanerad tillsyn

I verksamheter som hanterar tillståndspliktig mängd brandfarlig eller explosiv vara utförs i regel tillsyn av båda lagstiftningarna (LSO och LBE) samtidigt. Sådan tillsyn benämns *samplanerad tillsyn*.

---

⁵ SFS 2010:1622

⁶ SFS 2010:900

⁷ SFS 1993:1617

⁸ SFS 1966:742

5. Tillsyn enligt LSO

5.1 Tillsyn skäligt brandskydd, LSO 2 kap. 2§

5.1.1 Omfattning

Brandskydd i byggnader och anläggningar ska vara tillräckligt bra i förhållande till den risk verksamheten genererar (skäligt brandskydd). Tillsyn av skäligt brandskydd avser kontroll av utrustning för släckning av brand och livräddning vid brand samt kontroll av övriga åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

Vid tillsynen kontrolleras att ägare och nyttjanderättshavare har tillräcklig kunskap om verksamhetens risker och hur brandskyddet är utformat samt att nödvändigt underhåll och erforderliga egenkontroller utförs. Detta kontrolleras vid tillsyn genom granskning och prövning av ägarens och nyttjanderättshavarens ledningssystem för systematiskt brandskyddsarbete samt genom stickprovskontroller av såväl tekniskt som organisatoriskt brandskydd.

5.1.2 Regelbunden tillsyn, tillsynsgrupper och frister

Praxis i många kommuner är att tillsynsplikten minst omfattar redogörelsepliktiga objekt. Utöver dessa är det även brukligt att kommunen beslutar om en lokal ambitionsnivå som innebär att tillsynsplikten omfattar fler tillsynsgrupper än enbart de redogörelsepliktiga.

Nedan redovisas de tillsynsgrupper som i Enköping och Håbo omfattas av regelbunden tillsyn. Förkortningen **SR** avser **redogörelsepliktig tillsynsgrupp** medan **LA** avser tillsynsgrupp som beslutats som **lokal ambitionsnivå**. För definitioner av begrepp som används för redogörelsepliktiga objekt hänvisas till aktuell föreskrift om skriftlig redogörelse. För byggnader som kan kategoriseras till flera tillsynsgrupper gäller alltid den kortaste fristen.

	Tillsynsgrupp	Frist
1	Vård, omsorg och kriminalvård (SR)	2 år
1.1	Inrättning för vård eller omsorg med fler än tre personer som har hjälpbehov vid utrymning.	
1.2	Låsta institutioner eller anstalter där de intagna är inlåsta ständigt eller under en viss tid.	
2	Vård, omsorg och kriminalvård (LA)	3 år
2.1	HVB-hem som inte omfattas av kravet på skriftlig redogörelse	
3	Förskoleverksamhet, skolverksamhet eller skolbarnomsorg (SR)	2 år
3.1	Förskolor, skolor eller skolbarnomsorg om verksamheten inte enbart är belägen i markplan och där fler än 15 barn eller ungdomar vistas samtidigt.	
3.2	Förskolor, skolor eller skolbarnomsorg i markplan där fler än 90 barn eller ungdomar vistas samtidigt.	
3.3	Förskolor, skolor eller skolbarnomsorg där fler än 5 funktionshindrade barn eller ungdomar med hjälpbehov vid utrymning i händelse av brand vistas samtidigt.	
4	Förskoleverksamhet, skolverksamhet eller skolbarnomsorg (LA)	3 år
4.1	Mindre förskolor, skolor eller skolbarnomsorg som inte omfattas av kravet på skriftlig redogörelse.	
5	Hotell och andra tillfälliga boenden (SR)	2 år
5.1	Byggnad för hotell, pensionat eller vandrarhem om byggnaden har platser för minst 9 gäster eller har minst 5 gästrum.	
5.2	Byggnad för elevhem eller förläggningar om byggnaden har platser för fler än 50 personer eller har fler än 25 förläggningsrum.	
6	Övriga tillfälliga boenden (LA)	3 år
6.1	Byggnader och lokaler som inte omfattas av kravet på skriftlig redogörelse om antalet sovande per byggnad överstiger 15 personer.	
7	Samlingslokaler (utom kyrkor) och andra publika lokaler (SR)	2 år
7.1	Samlingslokaler som används av fler än 150 personer.	
7.2	Restauranger och andra liknande verksamheter vilka har tillstånd att servera alkohol och där det finns platser för fler än 50 personer i samma lokal.	
7.3	Fritidsanläggningar där det finns platser för fler än 1 000 personer, helt eller delvis under tak.	
8	Samlingslokaler (kyrkor) (SR)	3 år
8.1	Kyrkor med plats för fler än 150 personer.	

9	Övriga publika lokaler (LA)	3 år
9.1	Butiker, varuhus och gallerior som inte omfattas av kravet på skriftlig redogörelse om den sammanlagda säljytan större än 1500 m ² .	
10	Industrier (SR)	4 år
10.1	Byggnader eller andra anläggningar där minst 20 personer är sysselsatta samtidigt i industriverksamheten.	
10.2	Byggnader eller andra anläggningar med en sammanlagd yta större än 2 500 m ² .	
10.3	Industrier för vilka krävs tillstånd enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.	
10.4	Industrier som omfattas av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.	
11	Industrihotell och övriga industri- och verkstadsbyggnader (LA)	5 år
11.1	Industrihotell samt övriga industri- och verkstadsbyggnader som inte omfattas av kravet på skriftlig redogörelse om den sammanlagda ytan är större än 1500 m ² .	
12	Byggnader eller anläggningar med stora kulturhistoriska värden (SR)	6 år
12.1	Byggnader som är byggnadsminnen eller kyrkliga kulturminnen enligt lagen (1988:950) om kulturminnen mm., med undantag för de byggnader uteslutande används som bostad.	
12.2	Byggnader som är statliga byggnadsminnen enligt förordningen (1988:1229) om statliga byggnadsminnen mm.	
12.3	Statliga museer och andra museer som är berättigade till bidrag enligt förordningen (1996:1598) om statsbidrag till regional kulturverksamhet.	
13	Byggnad eller anläggning vars utformning innebär stor risk för allvarliga skador vid brand (SR)	2 år
13.1	Byggnader med fler än 16 våningar ovan mark.	
13.2	Garage som har minst två plan under mark och en sammanhängande yta som är större än 2 000 m ² .	
14	Flerbostadshus (LA)	
14.1	Flerbostadshus tre våningar över mark	4 år
14.2	Flerbostadshus fyra våningar över mark eller högre	3 år
15	Campinganläggningar (LA)	
15.1	Tillståndspliktiga enligt lag om hotell- och pensionatsrörelse.	4 år

För byggnader och anläggningar med ett mycket bra tekniskt brandskydd och ett fullt fungerande organisatoriskt brandskydd kan fristen förlängas med två år. Beslut om att förlänga frist tas av objektets tillsynsförare.

5.1.3 Annan tillsyn, tematillsyn

Inför varje ny temaperiod inventeras antalet objekt inom objektstypen. Därefter utförs tillsynsbesök utifrån en på förhand fastställd skydds nivå. Om objektgruppen är för stor beslutar processägaren för Myndighetsutövning vilket urval som ska besökas för tillsyn.

Nedan redovisas de tillsynsgrupper som planeras för tematillsyn under mandatperioden.

Tillsynsgrupp	År
"Ta ifatt" och inventering inför kommande tematillsyn Objekt som inte tillsynades under 2018 pga begränsade resurser under året ⁹ . Inventering av lokaler och verksamheter, ev urval för kommande tematillsyn.	2019
Tematillsyn Tematillsyn flyttas fram till 2022 pga konsekvenser av Corona pandemi 2020.	2020
"Ta ifatt" och fastställ urval inför kommande tematillsyn Objekt som inte tillsynades under 2020 pga Corona pandemi prioriteras. Fastställt urval för kommande tematillsyn.	2021
Mindre publika lokaler Publika, obemannade solarium.	2022

5.2 Tillsyn skriftlig redogörelse, LSO 2 kap. 3§

5.2.1 Omfattning

Ägare av vissa byggnader eller anläggningar är tillsammans med nyttjanderättshavare skyldiga att lämna in skriftlig redogörelse över brandskyddet. Vid tillsyn av skriftliga redogörelser kontrolleras att skriftlig redogörelse har inkommit för redogörelsepliktiga objekt och att innehållet är korrekt.

Kontroll av att skriftlig redogörelse har inkommit för alla redogörelsepliktiga objekt utförs minst en gång under mandatperioden.

Tillsyn av skriftlig redogörelse utförs regelbundet i samband med tillsyn av skäligt brandskydd, hantering av brandfarlig vara eller vid tillsyn av farlig verksamhet. Sådan tillsyn omfattar registerkontroll av att skriftlig redogörelse inkommit för det aktuella tillsynsobjektet. Under tillsynsbesöket kontrolleras att inlämnade uppgifter är korrekta.

5.2.2 Regler för inlämning

RTJ tillämpar inte regelbunden frist för inlämnande av skriftliga redogörelser. Fastighetsägare är istället skyldiga att lämna in skriftlig redogörelse vid förändringar som kan medföra påverkan på brandskyddet samt inför eller i samband med tillsynsbesök om tillsynsför rättaren bedömer att sådan redogörelse behövs. Exempel på omständigheter som medför krav om inlämnande av skriftlig redogörelse:

- ny fastighets- eller anläggningsägare
- ny nyttjanderättshavare
- bygglov- eller bygganmälanpliktig om- eller tillbyggnation har utförts

⁹ En obemannad brandinspektörstjänst under stor del av året.

- omfattande ändring av byggnadens eller anläggningens brandskydd har utförts
- ny verksamhet
- särskilt beslut av tillsynsför rättaren

5.3 Tillsyn farlig verksamhet, LSO 2 kap 4§

5.3.1 Omfattning

Ägare eller den som utövar en farlig verksamhet är skyldig att i skäligen omfattning hålla eller bekosta beredskap med personal och egendom, vidta nödvändiga åtgärder för att hindra eller begränsa skador samt att analysera de risker som den farliga verksamheten ger upphov till. Den som utövar verksamheten är också skyldig att underrätta länsstyrelsen, polisen och kommunen vid ett utsläpp eller överhängande fara för utsläpp av giftiga eller skadliga ämnen. Tillsyn avser kontroll av att det finns en beredskap som motsvarar den förhöjda risk som den farliga verksamheten medför. Med beredskap avses personal, materiel och utrustning samt anläggningstekniska åtgärder.

Vid tillsynen kontrolleras att ägare eller verksamhetsutövare har tillräcklig kunskap om verksamhetens risker och dess skyddsåtgärder och att man har en plan (nödlägesplan) för hur man ska underrätta berörda myndigheter vid ett utsläpp. Detta kontrolleras vid tillsyn genom granskning av riskanalys över anläggningen och dess nödlägesplan samt genom stickprovskontroller av övriga skyddsåtgärder. Det allmänna rådet om skyldigheter vid farlig verksamhet¹⁰ används som stöd för tillsynen.

Tillsyn av farlig verksamhet görs i anläggningar där verksamheten är av sådant slag att den innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller i miljön.

5.3.2 Frist tillsyn farlig verksamhet

Tillsynsgrupp	Frist
Farlig verksamhet	1 år
Anläggning med verksamhet som av LST klassats som farlig verksamhet.	

5.4 Sotning och brandskyddskontroll, LSO 3 kap 4§

5.4.1 Omfattning

Kommunen ska i brandförebyggande syfte ansvara för rengöring (sotning) av fasta förbränningsanordningar och därtill hörande rökkanaler. Det samma gäller för imkanaler i restauranger, storkök och jämförbara utrymmen. Kommunen ska även ansvara för att dessa anordningar och anslutande byggnadsdelar kontrolleras från ett brandskyddsperspektiv (brandskyddskontroll). Sotning utförs i syfte att förebygga brand medan brandskyddskontroll utförs i syfte att upptäcka fel och brister i anläggningen.

Vid sotning av eldstäder, rökkanaler och imkanaler rengörs alla delar där sot eller annan beläggning kan avsättas i sådan omfattning att risken för brand och brandskador minimeras. Vid brandskyddskontroll prövas anläggningens funktion och egenskaper utifrån brandskyddssynpunkt. I huvudsak kontrolleras att anläggningen överensstämmer med de krav som gällde då anläggningen togs i bruk. Den enskilde har det primära ansvaret för sitt brandskydd och ska vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

¹⁰ MSBFS 2014:2 eller senare utgåva

Kommunen beslutar om frist för sotning medan brandskyddskontroller ska utföras i enlighet med nationellt beslutad frist enligt föreskrift och allmänt råd om rengöring och brandskyddskontroll¹¹.

Sotning ska i möjligaste mån samordnas med brandskyddskontroll vilket innebär att minst ett sotningstillfälle ska ske samtidigt som brandskyddskontrollen.

5.4.2 Sotning, frister

Praxis i många kommuner är att sotning utförs i enlighet med de frister som föreslås i det allmänna rådet om rengöring och brandskyddskontroll. Nedan redovisas de frister för sotning som tillämpas i Enköping och Håbo.

Övervakad värmecentral	Frist
Panna som ingår i en värmecentral som står under kontinuerlig övervakning av kvalificerad driftsledare	3 år
Fasta bränslen	
Konventionella pannor	3 ggr/år
Panna med keramisk inklädnad i förbränningskammaren eller motsvarande konstruktion för effektiv förbränning av bränslet och där pannan är ansluten till ackumulatortank eller motsvarande anordning.	2 ggr/år
Panna där eldning sker med träpellets eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle och där eldningsapparaten är speciellt konstruerad för effektiv förbränning av bränslet.	1 år
Flytande bränsle	
Panna där eldning sker med tung eldningsolja eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle.	3 ggr/år
Panna där eldning sker med lätt eldningsolja eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle och pannans märkeffekt överstiger 60 kW.	1 år
Panna där eldning sker med lätt eldningsolja eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle och pannans märkeffekt uppgår till högst 60 kW.	2 år
Kökspisar, ugnar och jämförbara förbränningsanordningar för matlagning om eldning sker i större omfattning än för enskilt hushållsbehov	
Eldstad där eldning sker med fast bränsle, tung eldningsolja eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle.	6 ggr/år

¹¹ MSBFS 2014:6 eller senare utgåva

Eldstad där eldning sker med lätt eldningsolja eller annat från sotbildningssynpunkt motsvarande bränsle.	1 år
Lokaleldstäder och köksspisar, ugnar och jämförbara förbränningsanordningar för matlagning om eldning sker enbart för enskilt hushållsbehov	
Eldstad som utgör den huvudsakliga källan för uppvärmning av det rum där eldstaden är uppställd eller för matlagning.	1 år
Eldstad som <i>inte</i> utgör den huvudsakliga källan för uppvärmning av det rum där eldstaden är uppställd eller för matlagning.	3 år
Eldstad som är belägen i fritidshus.	3 år
Imkanaler i restauranger eller andra större kök	
Imkanaler i restauranger eller andra större kök med matlagning	3 ggr/år
Imkanaler i restauranger eller andra större kök med matlagning, begränsat behov av rengöring	2 ggr/år
Imkanaler i kök som endast används för uppvärmning av mat eller liknande verksamhet.	1 år

5.4.3 Undantag från sotning och beslut om ändrad sotningsfrist

Om eldning inte skett mellan två sotningstillfällen kan undantag från sotning medges. Anmälan om undantag från sotning ska i god tid innan nästa sotningstillfälle och lämnas till kommunens sotningsentreprenör. Om anmälan om undantag från sotning inkommit mindre än 14 dagar innan planerad sotning har sotningsentreprenören rätt att debitera sotning enligt gällande taxa.

Den enskilde har rätt att ansöka om ändrad sotningsfrist. Ansökan om ändrad sotningsfrist lämnas till kommunens sotningsentreprenör som utifrån ett brandskyddsperspektiv bedömer och beslutar om sotningsfristen kan ändras.

5.4.4 Sotning på egen fastighet

En fastighetsägare har rätt att ansöka om att själv få sota eller låta någon annan utföra sotning¹², "egensotning", på den egna fastigheten. Ansökan om medgivande om egen-sotning lämnas till RTJ som i samråd med kommunens sotningsentreprenör bedömer om den enskilde kan utföra sotning på ett från brandskyddssynpunkt betryggande sätt. Den enskilde måste visa att han/hon har rätt utrustning, kompetens och har fysisk förmåga att utföra sotningen själv. Prövning av ansökan om egensotning sker i enlighet med aktuellt allmänt råd om rengöring och brandskyddskontroll.

5.4.5 Brandskyddskontroll, frister

För frister för brandskyddskontroll hänvisas till aktuell föreskrift¹³ om rengöring och brandskyddskontroll som beslutats av MSB.

¹² En kommun får medge att en fastighetsägare utför eller låter annan utföra sotning på den egna fastigheten (LSO 3 kap 4§)

¹³ MSBFS 2014:6 eller senare utgåva

6. Tillsyn enligt LBE

6.1 Tillsyn hantering och överföring, LBE 6-11§§

6.1.1 Omfattning

Den som hanterar brandfarliga eller explosiva varor är skyldig att hantera dessa varor på ett betryggande sätt. Tillsyn avser kontroll för att säkerställa att den som hanterar brandfarliga eller explosiva varor har vidtagit de åtgärder och försiktighetsmått som behövs, att riskerna har utretts på ett tillfredställande sätt, att byggnader och hanteringsanordningar har utförts och placerats på ett betryggande sätt samt att kompetenskravet, föreståndarkravet, förvaringskravet och förpackningskravet uppfylls.

Vid tillsynen kontrolleras att den som hanterar brandfarliga eller explosiva varor har tillräcklig kunskap om de risker som hanteringen medför och den lagstiftning som reglerar hanteringen samt att nödvändiga skyddsåtgärder vidtagits och att erforderliga egenkontroller utförs.

Tillsyn av brandfarliga varor omfattar granskning av riskutredning och explosionsskyddsdocumentation samt stickprovskontroll av tekniska och organisatoriska skyddsåtgärder på hanteringsstället. Tillsyn av explosiva varor omfattar stickprovskontroll av tekniska och organisatoriska skyddsåtgärder på hanteringsstället.

I samband med tillståndsansökan utförs tillsyn (avsyning) som en del av tillståndsprocessen.

5.1.2 Tillsynsgrupper och frist

Praxis i många kommuner är att tillsynsplikten omfattar tillståndspliktig hantering. Tillståndsplikten för brandfarliga varor regleras i nationell föreskrift¹⁴. Tillståndsplikt för explosiva varor omfattar enligt lagstiftningen all hantering.

Nedan redovisas de tillsynsgrupper som i Enköping och Håbo omfattas av regelbunden tillsyn. För definitioner av begreppet publik verksamhet hänvisas till föreskrift om tillståndspliktig hantering. För hantering inomhus utförs normalt även tillsyn av brandskyddet med stöd av LSO (samplanerad tillsyn) vilket innebär att objektet kan kategoriseras till flera tillsynsgrupper. Vid sådan hantering gäller alltid den kortaste fristen.

---

¹⁴ MSBFS 2013:3

	Tillsynsgrupp	Frist
1	Hantering brandfarliga varor i publik verksamhet	2 år
1.1	Inrättning för vård eller omsorg som hanterar tillståndspliktig mängd brandfarliga varor.	
1.2	Skolverksamhet som hanterar tillståndspliktig mängd brandfarliga varor.	
1.3	Restaurang som hanterar tillståndspliktig mängd brandfarliga varor.	
1.4	Övrig publik verksamhet som hanterar tillståndspliktig mängd brandfarliga varor.	
2	Hantering brandfarliga varor i icke-publik verksamhet	4 år
2.1	Yrkesmässig verksamhet som hanterar tillståndspliktig mängd brandfarliga varor.	
3	Hantering explosiva varor (fyrverkerier) i publik verksamhet	1 år
3.1	Försäljnings- och lagerlokal som tillhandahåller fyrverkerier till försäljning.	
4	Hantering explosiva varor (ammunition) i publik verksamhet	3 år
4.1	Försäljnings- och lagerlokal som tillhandahåller ammunition till försäljning.	
5	Hantering explosiva varor i icke-publik verksamhet, mkt liten omfattning	7 år
5.1	Förvaring < 25 kg pyrotekniska artiklar, riskgrupp 1.3-1.4	
6	Hantering explosiva varor i icke-publik verksamhet	5 år
6.1	Övrig hantering av explosiva varor, riskgrupp 1.1.	

För hanteringsplatser med mycket god skyddsnivå och synnerligen väl ordnad hantering kan fristen förlängas med två år. Beslut om att förlänga frist tas av objektets tillsynsför rättare.

7. Tillsyn volymmål

För att regelbundet besöka de tillsynspliktiga objekten utför RTJ i genomsnitt ca 180 planerade tillsynsbesök per år. Utöver dessa tar RTJ höjd för att även utföra annan tillsyn i form av planerade tematillsyner och oplanerade tillsynsbesök pga misstanke om brist. Den årliga tillsynsproduktionen fördelas normalt enligt nedan:

Antal	Typ
180	Regelbunden tillsyn (planerad fristad tillsyn)
30	Annan tillsyn av typ tematillsyn (planerad ej fristad tillsyn)
10	Annan tillsyn pga misstanke om brist (oplanerad tillsyn) (brandskydd eller bristande hantering brandfarliga varor eller explosiva varor)
<hr/> 220	Totalt antal per år

Dimensionerande årlig tillsynsproduktion

Processägaren för processen Myndighetsutövning kan omfördela tillsynsfördelningen under förutsättning att det totala volymmålet inte underskrider angiven årlig tillsynsproduktion.

Utöver den årliga tillsynsproduktionen utförs även annan tillsyn i form av samordnad tillsyn i krogmiljö. Sammankallande för dessa tillsyner är medlemskommunernas socialförvaltningar. Under ett tillsynstillfälle utförs tillsynsbesök hos flera olika verksamhetsutövare. RTJ representeras under dessa tillsyner av jourhavande insatsledare. Även denna tillsynstyp registreras i verksamhetssystemet men ingår inte i den planerade tillsynsproduktionen.

8. Uppföljning av tillsynsverksamheten

Uppföljning av tillsynsverksamheten genomförs löpande upp under året. En årlig utvärdering genomförs efter verksamhetsåret. Utvärderingen dokumenteras i årsrapport för tillsyn. Processägare Myndighetsutövning ansvarar för uppföljning och utvärdering.

9. Tillståndsprövning enligt LBE

Den som hanterar brandfarliga eller explosiva varor i tillståndspliktig mängd är skyldig att ha tillstånd för det. Tillståndsplikten regleras genom lag¹⁵. Tillståndet ska tidsbegränsas.

9.1 Tillståndstider brandfarliga varor

Tillstånd ska begränsas i tid¹⁶. Det är vanligt att tillstånd tidsbegränsas till 10 år¹⁷. Denna praxis följs med undantag av brandfarlig gas i publik verksamhet där kortare tidsbegränsning har valts som lokal ambitionsnivå.

Nedan redovisas de tillståndstider som tillämpas i Enköping och Håbo.

Tillståndsgrupp	Tillståndstid
Publik verksamhet:	
Enbart lösa behållare	6 år
Tankstationer ¹⁸ med både lösa behållare samt cisterner i och ovan mark	10 år
Enbart cistern i och ovan mark	10 år
Icke-publik verksamhet:	
Oavsett omfattning och behållartyp	10 år

I enstaka fall kan beslut om kortare tillståndstid tillämpas. Sådana beslut ska utförligt motiveras.

¹⁵ 16§ LBE

¹⁶ 19§ LBE

¹⁷ MSB handbok om tillstånd till hantering av brandfarliga gaser och vätskor

¹⁸ Anläggning för tankning av motorfordon eller båtar, se MSBFS 2011:8

9.2 Tillståndstider explosiva varor

Tillståndsgrupp	Tillståndstid
Publik verksamhet:	
Fyrverkeriförsäljning, tillståndshavare första ansökan*	1 år
Fyrverkeriförsäljning, tidigare tillståndshavare	4 år
Icke-publik verksamhet:	
Övrig hantering explosiva varor, tillståndshavare första ansökan*	1 år
Övrig hantering explosiva varor, tidigare tillståndshavare	5 år
Förvaring < 25 kg pyrotekniska artiklar, riskgrupp 1.3-1.4 (stenspräckare)	8 år

*För ny tillståndshavare tillämpas ett års prøvotid, därefter omprövas tillståndet. Om det efter prøvotiden inte framkommer särskilda hinder medges längre tillståndstid. Denna prøvotid tillämpas dock inte för begränsad hantering av sk stenspräckare och därtill hörande tändsatser om hanteringen underskrider 25 kg.

I enstaka fall kan beslut om kortare tillståndstid tillämpas. Sådana beslut ska utförligt motiveras.

Utredning seniorboenden

Inventering och analys av skyddsbehov och brandskyddsnivå

Underlag för räddningstjänstens tillsynsarbete och kommunernas målstyrda brandförebyggande arbete

Upprättad/reviderad: 2020-05-11	Version: 2	Upprättad/reviderad av: Cecilia Fager	Kontrollerad av:	Godkänd av: Cecilia Fager
------------------------------------	---------------	--	------------------	------------------------------

Sammanfattning

Vid en konferens 2015 redogjordes för ett rättsfall från Borås där ett tidigare dygnet-runt-bemannat servicehus hade byggts om till obemannat ordinärt boende. Brandlarmet hade monterades ner och ersatts av brandvarnare i lägenheter. Boendet var inte längre bemannat trots att skyddsbehovet hos de boende var lika stort som tidigare. För att få en plats i boendet krävdes att sökanden vara beviljad hemtjänst och hade fyllt 65 år. Bostadskön till boendet administrerades av Borås stad. Räddningstjänsten i Borås inledde ett tillsynsärende där de konstaterade att 90% av de boende hade omfattande funktionsnedsättningar och var i stort behov av hjälp vid utrymning. Enligt Räddningstjänstens bedömning var såväl tekniskt som organisatoriskt brandskydd otillräckligt. Fastighetsägaren ålades att åter installera brandlarm samt att installera boendesprinkler som kompensation för utebliven bemanning.

MSB konstaterade i efterhand att boendeformen och den kommunala kö-administrationen var en *”förtäckt behovsprövning”* vilket gjorde boendeformen direkt olämplig med den låga skyddsnivå som ordinärt boende utgör (Vk3A).

Med utgångspunkt från Borås-ärendet uppkom frågeställningen om liknande boendeformer med otillräckligt brandskydd även förekommer i Enköping och Håbo. Denna rapport beskriver den utredning som har utförts i syfte att besvara frågeställningen.

Utredningens analysdel avgränsades till att enbart omfatta sk seniorbostäder dvs bostäder som enligt Boverket klassificeras som Vk3A. Analys av brandskyddets utformning i särskilda boendeformer tillhörande Vk5B ingår inte i denna utredning.

I Enköping finns det seniorboenden för personer som har fyllt 55 år och för dem som har fyllt 65 år. I Håbo finns endast ett boende. Det är ett boende för personer som har fyllt 75 år.

Alla seniorboenden utom två har brandskyddslösningar som förutsätter utrymning via fönster med hjälp av räddningstjänsten. Sådana lösningar förutsätter att den drabbade har egen förmåga att klättra ner för stege eller att ta sig till höjdfordonets korg. Saknas denna förmåga saknas förutsättningarna för brandskyddets utformning.

Av utredningen framgår att endast ett seniorboende bedöms ha brandskydd som är anpassat till de boendes skyddsbehov. Däremot finns det varken i Enköping eller i Håbo något boenden där det förutsätts att sökanden har beviljats omvårdnadsinsatser (hemtjänst) för att tilldelas plats i boendet.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sammanfattning	2
1. Inledning	5
1.1 Bakgrund och syfte	5
1.2 Avgränsningar	5
2. Metodbeskrivning	5
2.1 Litteraturstudie	6
2.2 Inventering av boenden	6
2.3 Klassificering av boendeformer	6
2.4 Kontroll av behovsprövning	6
2.5 Sortering utifrån utrymningsstrategi	7
2.6 Fördjupad kartläggning av skyddsbehov (riskbedömning)	7
2.6.1 Andel beviljade hemtjänsttagare	7
2.6.2 Typ av beviljade omvårdnadsinsatser	7
2.7 Fördjupad inventering av brandskyddsnivå	8
2.7.1 Larmanordning	8
2.7.2 Släckanläggning	8
2.7.3 Bemanning	8
2.8 Analys av skyddsbehov vs brandskyddsnivå	9
2.9 Sammanvägd bedömning	9
2.9.1 Scenario A, brand i egen lägenhet	9
2.9.2 Scenario B, brand i annan brandcell	9
3. Termer och begrepp	10
3.1 Tillämpade i lagstiftning och offentliga utredningar	10
4. Inventering, klassificering och behovsprövning	11
4.1 Enköpings kommun	11
4.2 Håbo kommun	11
5. Sortering, fördjupad kartläggning och inventering	12
5.1 Enköpings kommun	12
5.2 Håbo kommun	12
6. Analys av skyddsbehov vs brandskyddsnivå	13
6.1 Riskmatris	13
6.2 Sammanvägd bedömning	14
6.2.1 Skyddspoäng 1	14
6.2.2 Skyddspoäng 2	15
6.2.3 Skyddspoäng 3	16
7. Känslighetsanalys	17
7.1 Seniorboende 55+	17
7.2 Seniorboende 65+	17
7.3 Seniorboende 75+	18

8. Resultat	18
9. Diskussion	19
Referenser	20

1. Inledning

Denna rapport redovisar inventering och analys av brandskyddsnyvån i olika typer av boendeformer för äldre i Enköpings och Håbo kommuner. De boendeformer som har inventerats är boendeformer för äldre personer som enligt byggreglerna¹ definieras som trygghetsboende, seniorboenden och behovsprövade särskilda boenden. I utredningens analys har enbart brandskydd i seniorboenden värderats.

1.1 Bakgrund och syfte

Vid 2015 års MSB förebyggarkonferens redovisades ett rättsfall från Borås där ett tidigare dygnet-runt-bemannat servicehus hade byggts om till obemannat ordinärt boende (lokalt benämnt *serviceboende*). Brandlarmet hade monterades ner och ersatts av brandvarnare i lägenheter. Boendet var inte längre bemannat trots att skyddsbehovet hos de boende var lika stort som tidigare. Fastigheten ägdes av Riksbyggen som hade omvandlat boendeformen till kooperativ hyresrätt. Tilldelning av plats i boendet var reglerat genom stadgar som angav att som förutsättning för att tilldelas plats måste sökanden vara beviljad hemtjänst och ha fyllt 65 år. Bostadskön till boendet administrerades av Borås stad.

Räddningstjänsten i Borås inledde ett tillsynsärende där man konstaterade att 90% av de boende hade omfattande funktionsnedsättningar och var i stort behov av hjälp vid utrymning. Enligt Räddningstjänstens bedömning var såväl tekniskt som organisatoriskt brandskydd otillräckligt. Fastighetsägaren ålades att åter installera brandlarm samt att installera boendesprinkler som kompensation för utebliven bemanning.

MSB kunde i efterhand konstatera att boendeformen och den kommunala kö-administrationen var en "*förtäckt behovsprövning*" vilket gjorde boendeformen direkt olämplig med den låga skyddsnyvån som ordinärt boende utgör (Vk3A).

Med utgångspunkt från Borås-ärendet uppkom frågeställningen om liknande boendeformer med otillräckligt brandskydd även förekommer i Enköping och Håbo. Denna rapport beskriver den utredning som har utförts i syfte att besvara frågeställningen.

1.2 Avgränsningar

De behovsprövade boenden som ingår i denna utredning omfattar enbart de boendeformer som behovsprövas enligt Sol². Boendeformer för personer med andra funktionsnedsättningar än de som normalt följer med åldrandet ingår inte i denna inventering. Exempel på boendeformer som inte ingår i denna utredning är boenden som behovsprövas enligt LSS³. Inte heller ingår boenden som behovsprövas enligt andra lagstiftningar t ex LVU⁴, LVM⁵ eller LSU⁶.

2. Metodbeskrivning

Inledningsvis utfördes en litteraturstudie i syfte att klargöra vilka termer och begrepp som bör användas i denna rapport och vad respektive begrepp innebär. Därefter inventerades och klassificerades alla boenden i Enköping och Håbo. Trygghetsboenden och seniorboenden kan enligt byggreglerna utformas enligt Vk3A (ordinärt boende) vilket innebär att brandskyddet utformas utifrån förutsättningen att de boende har egen förmåga att utrymma. Boenden för personer som har ett hjälpbehov vid utrymning ska enligt byggreglerna utformas enligt de regler som gäller för Vk5B (behovsprövade särskilda boenden). Den inledande klassificeringen utfördes utifrån vad som tidigare var känt om boendets brandskyddsutformning och hur boendet beskrivs av verksamhetsutövaren/fastighetsägaren.

För boenden som sedan tidigare ingår i tillsynsregistret och som tillsynas som Vk5B utfördes ingen ytterligare bedömning. Brandskyddsnyvån i dessa boenden bedöms regelbundet vid tillsyn utifrån förutsättningen att verksamheten klassas som vårdmiljö. Det innebär att den tekniska brandskyddsnyvån rimligtvis är utformad

---

¹ BBR 26

² Socialtjänstlagen (2001:453).

³ Lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

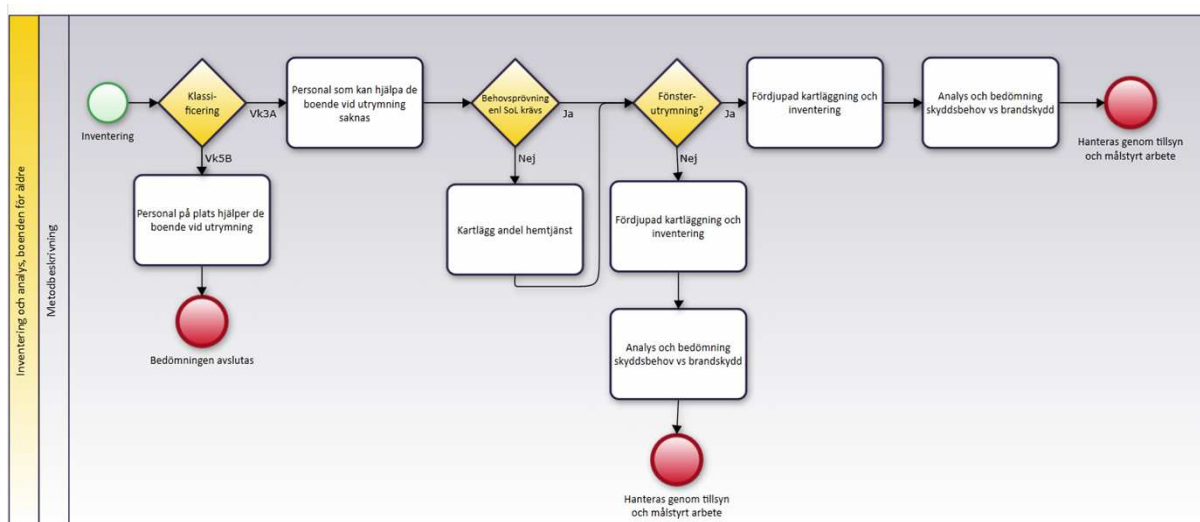
⁴ Lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård.

⁵ Lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall.

⁶ Lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård.

utifrån denna förutsättning som bla innebär att fönsterutrymning inte är aktuellt och att det finns personal på plats som kan hjälpa den som är i behov av hjälp vid en utrymningsituation.

Boenden som klassificerades som Vk3A sorterades utifrån skyddsbehov och utrymningsstrategi⁷ för den specifika byggnaden. Därefter gjordes en fördjupad kartläggning av skyddsbehovet och brandskyddsnivån i respektive boende. Fönsterutrymning förutsätter att den utrymmande har egen förmåga att utrymma via stege. I den fördjupade kartläggningen särskildes boenden dimensionerade för fönsterutrymning från de som inte är det. Boenden utan fönsterutrymning tilldelades högre skyddspoäng. Avslutningsvis värderades skyddsbehovet mot brandskyddsnivån och en sammanvägd bedömning sammanställdes utifrån två scenarion.

Metodbeskrivning

2.1 Litteraturstudie

Litteraturstudien begränsades till de statliga utredningar som ligger till grund för begrepp som tillämpas i socialtjänstlagen samt i plan- och bygglagstiftningen. Bland dessa utredningar har Äldredelegationens delbetänkande *"Bo för att leva"*⁸ och slutbetänkande *"Bo bra hela livet"*⁹ haft störst betydelse. Begrepp och funktionsbeskrivningar enligt Boverkets byggregler har använts vid värdering av skyddsbehov mot brandskyddsnivå.

2.2 Inventering av boenden

Information om förekommande boenden hämtades från kommunernas hemsidor, de kommunala bostadsbolagens hemsidor och genom att sökning på internet.

2.3 Klassificering av boendeformer

Lokalt förekommer vissa andra benämningar än de som beskrivs i litteraturstudien ovan. För att hantera de lokala benämningarna inleddes inventeringen med att klassificera in de lokala benämningarna i de nationella verksamhetsklasserna. Klassificeringen utfördes mot bakgrund av vad som tidigare är känt om respektive boende och hur verksamheten beskrivs av verksamhetsutövaren/fastighetsägaren.

2.4 Kontroll av behovsprövning

Information om behovsprövning är en förutsättning för att tilldelas plats i respektive boende hämtades från kommunernas, de kommunala bostadsbolagens och respektive fastighetsägares hemsidor. De privata fastighetsägarna utgörs av bostadsrättsföreningar vars stadgar kontrollerades avseende ev krav om biståndsprövning. För de fastigheter som ägs av de kommunala bostadsbolagen ställdes även frågan direkt till berört bolag om behovsprövning ingår som förutsättning för platstilldelning.

⁷ Är behovsprövning en förutsättning för att få plats tilldelad i boendet? Hur stor andel av de boende har hemtjänst med flera besök per dag?

⁸ SOU 2007:103

⁹ SOU 2008:113

För boenden som inte förutsätter behovsprövning för platstilldelning var den ursprungliga tanken att kontrollera hur stor andel av de boende som var beviljade hemtjänst. Men då det visade sig vara svårt att få ut denna information från kommunernas enheter för biståndsprövning gjordes istället en grov uppskattning enligt följande:

Typ av boende	Bedömd andel hemtjänstagare
Seniorboende 55+	50%
Seniorboende 65+	75%
Seniorboende 75+	>75%

Kvalitativ bedömningsmodell, andel hemtjänstagare

2.5 Sortering utifrån utrymningsstrategi

Information om utrymningsstrategi för respektive byggnad hämtades från räddningstjänstens objektsregister, byggnadsnämnden, genom platsbesök eller genom intervju med respektive tillsynsförare.

2.6 Fördjupad kartläggning av skyddsbehov (riskbedömning)

Skyddsbehovet kartlades genom att först ange riskpoäng för respektive bedömt kriterium. Därefter beräknades genomsnittlig riskpoängen per boende.

Poängsättningen utfördes utifrån två kriterier:

- 1) andel boende per byggnad som är beviljade hemtjänst
- 2) typ av omvårdnadsinsatser som är beviljade i respektive byggnad

2.6.1 Andel beviljade hemtjänstagare

Den ursprungliga tanken var att kartlägga och poängsätta den verkliga andelen hemtjänstagare enligt bedömningsmatris:

Andel med hemtjänst	Riskpoäng
10% eller mindre	1
10-20%	2
20-50%	3
50-75%	4
75% eller mer	5

Ursprunglig modell för kartläggning av skyddsbehov map andel hemtjänstagare

Pga svårigheter att få ut data valdes istället en annan modell för bedömning och poängsättning:

Typ av boende	Bedömd andel hemtjänstagare	Riskpoäng
Seniorboende 55+	50%	3
Seniorboende 65+	75%	4
Seniorboende 75+	>75%	5

Tillämpad modell för kartläggning av skyddsbehov map andel hemtjänstagare

Den valda modellen är baserad på subjektiva bedömningar av sannolikhet för andelen hemtjänstagare. Ju äldre den enskilde individen är vid tiden för inflyttning desto mer sannolikt att andelen hemtjänstagare är stor.

2.6.2 Typ av beviljade omvårdnadsinsatser

Den ursprungliga tanken var att kartlägga skyddsbehovet utifrån vilka typer av omvårdnadsinsatser som är beviljade i respektive boende. Genom att poängsätta graden av omvårdnadsinsatser utifrån en femgradig skala skulle sedan ett genomsnittligt värde beräknas per boende:

Omvårdnadsinsatser	Riskpoäng
Handla eller städa	1
Handla och städa	2
Handla, städa och laga mat	3
Mediciner/sjukvård	4
Alla ovanstående	5

Ursprunglig modell för kartläggning av skyddsbehov map omvårdnadsinsatser

Pga svårigheter att få ut data valdes istället en annan modell för bedömning och poängsättning:

Typ av boende	Omvårdnadsinsatser	Riskpoäng
Seniorboende 55+	Handla och städa	2
Seniorboende 65+	Mediciner/sjukvård	4
Seniorboende 75+	Hög grad av omvårdnadsinsatser	5

Tillämpad modell för kartläggning av skyddsbehov map omvårdnadsinsatser

Den valda modellen är baserad på subjektiva bedömningar av sannolikhet för graden av omfattande omvårdnadsinsatser. Ju äldre den enskilde individen är vid tiden för inflyttning desto högre grad av sannolikhet för omfattande omvårdnadsinsatser. Ju högre grad av omfattande omvårdnadsinsatser desto högre sannolikhet att den enskilde inte själv klarar av att utrymma vid en nödsituation.

2.7 Fördjupad inventering av brandskyddsnivå

Brandskyddsnivån inventerades och poängsattes per brandskyddslösning för respektive boende. Därefter beräknades genomsnittlig skyddsnivå per boende. Boenden som inte är dimensionerade för fönsterutrymning kompenserades med två extra skydds-poäng. De brandskyddslösningar som inventerades var:

- 1) typ av larmanordning och responstid för hjälpingripanden
- 2) släckanläggning
- 3) bemanningsgrad och bemanningstider

2.7.1 Larmanordning

Förekomst av larmanordning inventerades och poängsattes utifrån typ av anordning och vilken responstid¹⁰ som personal på plats bedömdes kunna uppfylla. Brandlarmade byggnader som saknar personal på plats tilldelas max skydds-poäng 4. Avsaknaden av personal på plats vägs in bemanningsgrad (max skydds-poäng 1).

Typ av larmanordning	Responstid	Skydds-poäng
Brandvarnare		1
Trygghetslarm		2
Trygghetslarm med brandvarnarfunktion	Personal i huset, max 6 min responstid	3
Brandlarm med RD i lgh (larmöverföring)	Personal i huset, max 6 min responstid	4
Brandlarm med RD i lgh (larmöverföring)	Personal i huset, max 3 min responstid	5

Tillämpad modell för bedömning av skydds-poäng för larmanordning och responstid

2.7.2 Släckanläggning

Förekomst av släckanläggning i lägenheter inventerades och poängsattes enligt följande:

Släckanläggning	Skydds-poäng
Ej sprinkler	1
Sprinkler i lägenheter	5

Tillämpad modell för bedömning av skydds-poäng förekomst av släckanläggning

2.7.3 Bemanning

Bemanningsgraden bedömdes utifrån förekomst av personal på plats i byggnaden och deras möjlighet att kunna bistå en person som behöver hjälp vid utrymning.

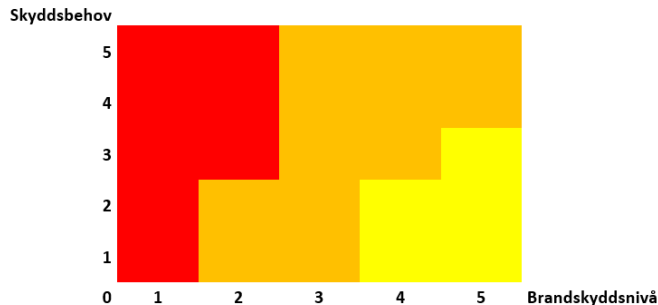
Bemanningsgrad	Skydds-poäng
Obemannat hela eller delar av dygnet	1
Minst 1 person dygnet runt	3
Minst 2 personer dygnet runt	5

Tillämpad modell för bedömning av skydds-poäng för bemanningsgrad

¹⁰ Responstid (max 3 min för brandlarmade anläggningar) har hämtats från SRV:s PM om sprinkler, daterat 2008-12-04.

2.8 Analys av skyddsbehov vs brandskyddsnivå

Analys av skyddsbehov och brandskyddsnivå åskådliggjordes i en riskmatris där varje ordinärt boende tilldelades en unik identitet. Placering i riskmatrisen utgjorde underlag för den sammanvägda bedömningen. Den inledande tanken var att alla boenden sannolikt behöver vidta åtgärder för att höja skyddsnivån. Prioriteringsordning för det fortsatta arbetet åskådliggjordes i en riskmatris. Boenden som hamnar i det röda fältet har högre prioritet medan boenden som hamnar i det gula fältet har lägre prioritet.

Riskmatris, åskådliggör prioriteringsordning

2.9 Sammanvägd bedömning

Tolkningen av riskmatrisen ger tillsammans med övrig objektsinformation en sammanvägd bedömning som kan tjäna som underlag vid myndighetsutövning och för kommunernas framtida målstyrda olycksförebyggande arbete¹¹. Den sammanvägda bedömningen gjordes med utgångspunkt från två scenarion:

- A) Brand i seniorens lägenhet (egen brandcell)
- B) Brand i annan brandcell med rökspridning till seniorens lägenhet (egen brandcell)

2.9.1 Scenario A, brand i egen lägenhet

En lägenhetsbrand uppstår. Anordningen för tidig varning¹² larmar och gör den drabbade uppmärksam på branden. Om den drabbade har fysisk och kognitiv förmåga kan han/hon vid behov utrymma från lägenheten via trapphuset. Saknar den drabbade egen förmåga att utrymma måste han/hon invänta hjälp vilket förutsätter att någon annan måste varskos om branden.

2.9.2 Scenario B, brand i annan brandcell

Brand uppstår i en del av byggnaden. Brand- och rökspridning sker till trapphuset som slås ut som utrymningsväg. Rökspridning sker till seniorens lägenhet och en viss brandspridningsrisk till denna lägenhet föreligger. Miljön i seniorens lägenhet blir farlig att vistas i. Lägenheten behöver utrymmas. Trapphuset är blockerat av rök. Om fönster utgör alternativ utrymningsväg måste den drabbade ha fysisk och kognitiv förmåga att själv klättra ner för stege för att utrymning ska kunna ske. Saknar den drabbade denna förmåga kan brandskyddets utformning inte anses vara anpassat till behovet eftersom den alternativa utrymningsvägen förutsätter att den som utrymmer har egen förmåga att klättra ner för stegen.

¹¹ Det arbete som kommunen enligt sitt förebyggande handlingsprogram LSO avser att utföra.

¹² Brandvarnare alternativt brandlarm

3. Termer och begrepp

3.1 Tillämpade i lagstiftning och offentliga utredningar

Benämning	Betydelse	Referens
Ordinärt boende	Boende i vanliga flerbostadshus, egna hem eller liknande.	Slutbetänkande "Bo bra hela livet" SOU 2008:113 ¹³
Seniorbostäder (alternativa benämningar: plusboenden, bogemenskaper, trivselhus och kooperativ)	Former av ordinärt boende som utmärks av god fysisk tillgänglighet, tillgång till gemensamhetslokaler och att de boende måste ha uppnått en viss angiven ålder för att få flytta in.	Slutbetänkande "Bo bra hela livet" SOU 2008:113
Trygghetsbostäder	En form av bostäder för äldre som känner sig oroliga, otrygga och/eller socialt isolerade. De som bor i trygghetsbostäder ska ha tillgång till gemensamhetslokal, möjlighet att inta gemensamma måltider, personal som en gemensam resurs och trygghetslarm som kan besvaras och åtgärdas snabbt.	Slutbetänkande "Bo bra hela livet" SOU 2008:113
Särskilda boendeformer	Boendeformer för service och omvårdnad för äldre människor med behov av särskilt stöd. Vid dessa kan omfattande service och vård förekomma dygnet runt. <i>Kommentar:</i> Detta begrepp används i socialtjänstlagen.	Slutbetänkande "Bo bra hela livet" SOU 2008:113
Vård- och omsorgsboende	Boendeform för äldre som omfattas av rätten till bistånd enligt socialtjänstlagen. I boendet erbjuds service, personlig omvårdnad och hemsjukvård dygnet runt (heldygnssomsorg). <i>Kommentar:</i> Äldreboendedelegationen föreslog att begreppet vård- och omsorgsboende skulle ersätta begreppet särskilt boende och föras in i socialtjänstlagen. Någon sådan ändring har inte införts.	Slutbetänkande "Bo bra hela livet" SOU 2008:113
Hemtjänst	Bistånd i form av service och personlig omvårdnad i den enskildes bostad.	Slutbetänkande "Bo bra hela livet" SOU 2008:113

¹³ Bo bra hela livet, slutbetänkande Äldreboendedelegationen, SOU 2008:113

Seniorboende	VK3A	Boverkets byggregler
Trygghetsboende	Vk3A	Boverkets byggregler
Behovsprövat särskilt boende	Vk5B	Boverkets byggregler

Nomenklaturlista, tillämpade begrepp.

4. Inventering, klassificering och behovsprövning

4.1 Enköpings kommun

Boende	Adress	Lokal benämning (egen benämning)	Nationell benämning (Boverkets benämning)	Klassificering	Behovsprövas enl SoL (krav)
Björkbacken	Kraftgatan 14C	Omvårdnadsboende	Behovsprövat särskilt boende	Vk5B	Ja
Gläntan	Skolvägen 8-10	Omvårdnadsboende	Behovsprövat särskilt boende	Vk5B	Ja
Kungsgården	Tennisgatan 11	Omvårdnadsboende	Behovsprövat särskilt boende	Vk5B	Ja
Liljegården	Liljevägen 16	Omvårdnadsboende	Behovsprövat särskilt boende	Vk5B	Ja
Orion	Solgatan 2	Omvårdnadsboende	Behovsprövat särskilt boende	Vk5B	Ja
Regalskeppsvägen	Regalskeppsvägen 14	Omvårdnadsboende	Behovsprövat särskilt boende	Vk5B	Ja
Stadsgården	Östra Ringgatan 32	Omvårdnadsboende	Behovsprövat särskilt boende	Vk5B	Ja
Tallgården	Villbergabyvägen 1	Omvårdnadsboende	Behovsprövat särskilt boende	Vk5B	Ja
Trögds hemmet	Prästvägen 1	Omvårdnadsboende	Behovsprövat särskilt boende	Vk5B	Ja
Åkersbergsvägen 3	Åkersbergsvägen 3	Omvårdnadsboende	Behovsprövat särskilt boende	Vk5B	Ja
Åsundagården	Svinnegarnsvägen 2	Omvårdnadsboende	Behovsprövat särskilt boende	Vk5B	Ja
Villa Idun	Idunvägen 2	Omvårdnadsboende	Behovsprövat särskilt boende	Vk5B	Ja
Brf Veteranen	Fannagatan 28	Seniorboende 55+	Seniorboende	Vk3A	Nej
Brf Beckasinen	Torggatan 51	Seniorboende 55+	Seniorboende	Vk3A	Nej
Bovieran	Såningsvägen 1	Seniorboende 55+	Seniorboende	Vk3A	Nej
Kryddgården, Eriksgatan mfl	Eriksgatan mfl	Boende 65+	Seniorboende	Vk3A	Nej
Kryddgården, Östra Ringgatan	Östra Ringgatan 32	Boende 65+	Seniorboende	Vk3A	Nej
Ljunggården, Kraftgatan 14A	Kraftgatan 14A	Boende 65+	Seniorboende	Vk3A	Nej
Ljunggården, Kraftgatan 14D-E	Kraftgatan 14D-E	Boende 65+	Seniorboende	Vk3A	Nej
Malin	Rombergsgatan 40	Boende 65+	Seniorboende	Vk3A	Nej

Behovsprövade särskilda boenden och seniorboenden i Enköpings kommun.

4.2 Håbo kommun

Boende	Adress	Lokal benämning (egen benämning)	Nationell benämning (Boverkets benämning)	Klassificering	Behovsprövas enl SoL (krav)
Dalängen	Dalvägen 5	Äldreboende	Behovsprövat särskilt boende	Vk5B	Ja
Pomona, hus 2	Plommonvägen 2	Äldreboende	Behovsprövat särskilt boende	Vk5B	Ja
Pomona, hus 4	Plommonvägen 4	Äldreboende	Behovsprövat särskilt boende	Vk5B	Ja
Solängen	Dalvägen 7	Äldreboende	Behovsprövat särskilt boende	Vk5B	Ja
Plommonvägen	Plommonvägen 8 och 10	Seniorboende 75+	Seniorboende	Vk3A	Nej

Behovsprövade särskilda boenden och seniorboenden i Håbo kommun.

5. Sortering, fördjupad kartläggning och inventering

5.1 Enköpings kommun

Alla seniorboenden i Enköping är dimensionerade för fönsterutrymning förutom Rombergsgatan 40 som är utformat med Tr2-trapphus och Bovieran som har utvändiga utrymningstrappor vid balkonger. Två av husen på Kraftgatan (D och E-huset) har tillgång till två trapphus men dessa är byggnadstekniskt inte oberoende av varandra. Det gör att lösningen på Kraftgatan D och E i denna utredning likställs med fönsterutrymning.

I byggnader som är dimensionerade för fönsterutrymning behöver de boende ha egen förmåga att kunna utrymma via fönster för att grunderna för brandskyddets utformning ska vara uppfyllda. Att äldre person som är i behov av hemtjänst för det vardagliga livet ska klara av att själv klättra ner för en stege är inte troligt. Således saknas sannolikt den förmåga som är en förutsättning för brandskyddets utformning.

Nedan presenteras de risk- och skyddspoäng som den fördjupade kartläggningen och inventeringen gav.

Boende	Skyddsbehov		Brandskyddsnivå			Riskenivå	Brandskyddsnivå	Riskmatris
	Typ av stödfunktion vid behovsprövning	Hemtjänst andel	Brandskyddslösningar			Medel	Medel	Identitet
			Typ av larmanordning	Släckanläggning	Bemanningsgrad	(B,C)	(D,E,F)	
Brf Veteranen	2	3	1	1	1	3	1	EA
Brf Beckasinen	2	3	4	1	1	3	2	EB
Bovieran	2	3	1	1	1	3	3	EC
Kryddgården, Eriksgatan mfl	4	4	1	1	1	4	1	ED
Kryddgården, Östra Ringgatan	4	4	1	1	1	4	1	EE
Ljunggården, Kraftgatan 14A	4	4	4	1	1	4	2	EF
Ljunggården, Kraftgatan 14D-E	4	4	1	1	1	4	1	EG
Malin, Rombergsgatan 40	4	4	1	1	1	4	3	EH

Risk- och skyddspoäng Enköping

5.2 Håbo kommun

Seniorboendet på Plommonvägen 8 och 10 i Bålsta är dimensionerat för fönsterutrymning. I byggnader som är dimensionerade för fönsterutrymning behöver de boende ha egen förmåga att kunna utrymma via fönster för att grunderna för brandskyddets utformning ska vara uppfyllda. Att äldre person som är i behov av hemtjänst för det vardagliga livet ska klara av att själv klättra ner för en stege är inte troligt. Således saknas sannolikt den förmåga som är en förutsättning för brandskyddets utformning.

Nedan presenteras de risk- och skyddspoäng som den fördjupade kartläggningen och inventeringen gav.

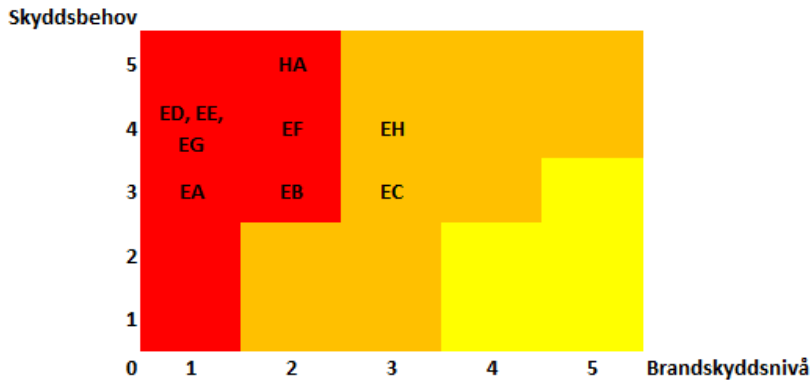
Boende	Skyddsbehov		Brandskyddsnivå			Riskenivå	Brandskyddsnivå	Riskmatris
	Typ av stödfunktion vid behovsprövning	Hemtjänst andel	Brandskyddslösningar			Medel	Medel	Identitet
			Typ av larmanordning	Släckanläggning	Bemanningsgrad	(B,C)	(D,E,F)	
Plommonvägen 8 och 10	5	5	4	1	1	5	2	HA

Risk- och skyddspoäng Håbo

6. Analys av skyddsbehov vs brandskyddsnivå

6.1 Riskmatris

I riskmatrisen nedan åskådliggörs den fördjupade kartläggningen av skyddsbehov och brandskyddsnivå.

Riskmatris seniorboenden Enköping (EA-EH) och Håbo (HA)

Boende	Matris id
Brf Veteranen	EA
Brf Beckasinen	EB
Bovieran	EC
Kryddgården, Eriksgatan mfl	ED
Kryddgården, Östra Ringgatan	EE

Matris id för riskmatrisen

Boende	Matris id
Ljunggården, Kraftgatan 14A	EF
Ljunggården, Kraftgatan 14D-E	EG
Malin, Rombergsgatan 40	EH
Plommonvägen 8 och 10	HA

Av riskmatrisen framgår att i fyra av nio seniorboenden är brandskyddsnivån låg (skyddspoäng 1) samtidigt som skyddsbehovet är stort (riskpoäng 3-4). I dessa boenden utgör fönster alternativ utrymningsväg. Dessutom är brandskyddet i övrigt samma som i ett ordinärt boende.

Tre seniorboenden övervakas av automatiskt brandlarm vilket gör att brandskyddsnivån (skyddspoäng 2) är något högre än i ett ordinärt boende men den förstärkta brandskyddsnivån är inte tillräcklig för att matcha skyddsbehovet (riskpoäng 3-5). Det saknas personal på plats som kan hantera larm och som har tillträde till larmande lägenhet. Dessutom utgör fönster alternativ utrymningsväg.

De två boenden med högst brandskyddsnivå (skyddspoäng 3) är boenden som inte har fönster som alternativ utrymningsväg. Alternativ utrymningsväg från det ena boendet utgörs av utvändiga trappor medan det i det andra boendet finns ett trapphus Tr2.

Seniorboenden med lägst skyddsbehov (riskpoäng 3) är sk 55+boenden. I dessa boenden är andelen boende med behov av omfattande omvårdnadsinsatser (hemtjänst) sannolikt relativt låg.

I den sammanvägda bedömningen nedan redovisas utförligare, objektsspecifikt, hur skyddsbehovet bedöms i relation till befintlig brandskyddsnivå.

6.2 Sammanvägd bedömning

6.2.1 Skyddsplan 1

Riskenivå	Röd	Matris id	Övrig objektsinformation	Sammanvägd bedömning
Kryddgården, Eriksgatan mfl		ED	Seniorboende 65+. 4 våningar, ca 175 lägenheter. Inget förstärkt brandskydd.	Riskplanen är sannolikt inte över-skattad. En viss andel av de boende har förmodligen svårigheter att hantera både scenario A och B. Någon form av åtgärd bör vidtas för att säkerställa hantering av scenario A och B.
Kryddgården, Östra Ringgatan		EE	Seniorboende 65+. 6 våningar, ca 35 lägenheter. Inget förstärkt brandskydd.	Riskplanen är sannolikt inte över-skattad. En viss andel av de boende har förmodligen svårigheter att hantera både scenario A och B. Någon form av åtgärd bör vidtas för att säkerställa hantering av scenario A och B.
Ljunggården, Kraftgatan 14D-E		EG	Seniorboende 65+. 6 våningar, 48 lägenheter. Två trapphus, dock ej oberoende av varandra.	Riskplanen är sannolikt inte över-skattad. En viss andel av de boende har förmodligen svårigheter att hantera både scenario A och B. Den avskilda trappan förutsätter passage genom rökfyllt trapphus för att hantera scenario B. Befintlig teknisk lösning bedöms otillräcklig. Någon form av åtgärd bör vidtas för att säkerställa hantering av scenario A och B.
Brf Veteranen		EA	Seniorboende 55+. 5 våningar, 27 lägenheter. Inget förstärkt brandskydd.	Riskplanen kan vara överskattad. Sannolikt kan majoriteten av de boende hantera scenario A men svårigheter kan uppstå vid scenario B. Någon form av åtgärd bör vidtas för att säkerställa hantering av scenario B.

Seniorboenden utan förstärkt brandskydd

6.2.2 Skyddsplan 2

Riskenivå	Röd	Matris id	Övrig objektsinformation	Sammanvägd bedömning
Plommonvägen 8 och 10		HA	Seniorboende 75+. 5 våningar. Brandlarm med larmöverföring 24-7, men det saknas personal på plats som kan hantera larmet.	Riskplanen är sannolikt inte över-skattad. Majoriteten av de boende har förmodligen svårigheter att hantera både scenario A och B. Hög risk kompenseras till viss del av brandlarm men det saknas personal på plats som kan hjälpa den drabbade att hantera scenario A. Någon form av åtgärd bör vidtas för att säkerställa förmåga att hantera både scenario A och B.
Ljunggården, Kraftgatan 14A		EF	Seniorboende 65+. 2 våningar, 16 lägenheter. Loftgångar mot överglasad innergård. Brandlarm med larmöverföring 24-7, men det saknas personal på plats som kan hantera larmet.	Riskplanen är sannolikt inte över-skattad. En viss andel av de boende har förmodligen svårigheter att hantera både scenario A och B. Hög risk kompenseras till viss del av brandlarm men det saknas personal på plats som kan hjälpa den drabbade att hantera scenario A. Någon form av åtgärd bör vidtas för att säkerställa hantering av scenario A och B.
Brf Beckasinen		EB	Seniorboende 55+. 6 våningar, 51 lägenheter. Brandlarm med larmöverföring nattetid.	Riskplanen kan vara över-skattad. Sannolikt kan majoriteten av de boende hantera scenario A men svårigheter kan uppstå vid scenario B. Någon form av åtgärd bör vidtas för att säkerställa hantering av scenario B.

Seniorboenden med ett visst förstärkt brandskydd

6.2.3 Skyddsöäng 3

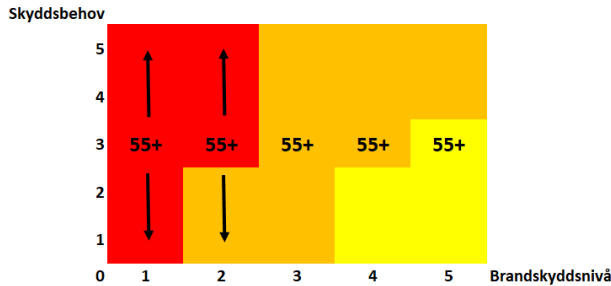
Riskenivå	Orange	Matris id	Övrig objektsinformation	Sammanvägd bedömning
Malin, Rombergsgatan 40		EH	Seniorboende 65+. 10 våningar, 54 lägenheter. Tr2-trapphus. Inget förstärkt brandskydd.	Risköäng är sannolikt inte över- skattad. Troligtvis har en viss andel av de boende svårigheter att hantera både scenario A och B. Äldre personer boende på plan 5 och högre kommer sannolikt ha stora svårigheter att ta sig ner till mark- plan för att hantera scenario B, men trapphuset bedöms vara säkert mot brand- och rök. Det utgör egen brandcell med separat brand- gasventilation. Men om svårigheter att hantera scenario A föreligger kan inte heller scenario B hanteras.
Bovieran		EC	Seniorboende 55+. 3 våningar, 48 lägenheter. Internt brandlarm i ljusgård styr brandgasventilation och utrymningslam (larmklocka) i ljusgård. Utvändiga spiraltrappor från varje lägenhet.	Någon form av åtgärd bör vidtas för att säkerställa förmåga att hantera scenario A och därmed även B. Risköängen kan vara överskattad. Sannolikt kan majoriteten av de boende hantera både scenario A och B. Brandskyddet är förstärkt med utvändig spiraltrappa från varje lägenhet. Detta boende behöver inte prioriteras i det fortsatta arbetet.

Seniorboenden, fönster utgör inte alternativ utrymningsväg

7. Känslighetsanalys

Analysen i denna rapport bygger i huvudsak på subjektiva bedömningar av skyddsbehov. I känslighetsanalysen nedan redovisas hur risknivån påverkas genom att höja respektive sänka riskpoängen med två steg utan ändrad skyddspoäng.

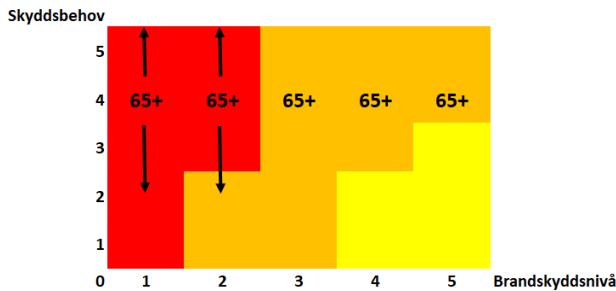
7.1 Seniorboende 55+

Effekten av höjda respektive sänkta riskpoäng i seniorboende 55+

Grundanalysen bygger på att riskpoängen för seniorboende 55+ bedöms vara 2,5¹⁴. Känslighetsanalysen visar att boenden vars brandskyddslösning är den samma som för ordinärt boende ligger kvar i det prioriterade fältet. Boenden med minst en extra brandskyddslösning (oavsett vilken) vars riskpoäng har överskattats sjunker ner i prioritet medan boenden vars riskpoäng har underskattats ligger kvar i det högst prioriterade fältet.

7.2 Seniorboende 65+

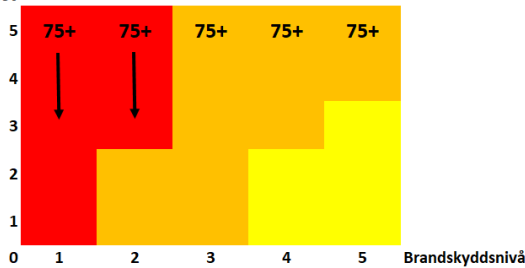
Effekten av höjda respektive sänkta riskpoäng i seniorboende 65+

Grundanalysen bygger på att riskpoängen för seniorboende 65+ bedöms vara 4. Känslighetsanalysen visar likartat resultat som för seniorboende 55+, dvs om riskpoängen för boende med visst förstärkt brandskydd har överskattats så hamnar boendet i det lägre prioriterade fältet. Riskpoängen har då grovt överskattats.

¹⁴ Matrisen visar riskpoäng som heltal. Halva riskpoäng avrundas uppåt i ett konservativt antagande.

7.3 Seniorboende 75+

Skyddsbehov

Effekten av höjda respektive sänkta riskpoäng i seniorboende 75+

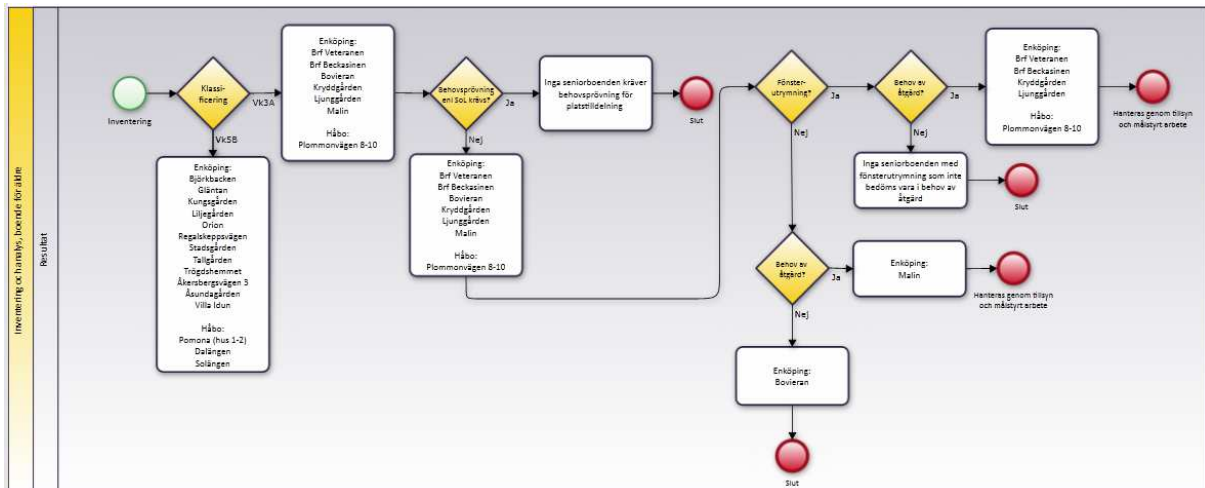
Grundanalysen bygger på att riskpoängen för seniorboende 75+ bedöms vara 5. Känslighetsanalysen visar att även om brandskyddslösningen är något bättre än i ordinarie boende så ligger boendet kvar i det prioriterade fältet. Det krävs att skydds-poängen är minst 3 för att boendet ska sjunka ner i prioriteringsordning.

8. Resultat

Endast ett seniorboende bedöms ha brandskydd som är anpassat till boendets skyddsbehov. Denna bedömning bygger dels på att sannolikheten för andelen personer med omfattande behov av hemtjänst troligtvis är låg och dels på att brandskyddets utformning med goda möjligheter att utrymma direkt ut i det fria från varje lägenhet.

Övriga seniorboenden, utom ett, har brandskyddskyddslösningar som förutsätter utrymning via fönster med hjälp av räddningstjänsten. Sådana lösningar förutsätter att den drabbade har egen förmåga att klättra ner för stege eller att ta sig till höjdfordonets korg. Saknas denna förmåga saknas förutsättningarna för brandskyddets utformning.

Det seniorboende vars brandskyddslösning inte förutsätter utrymning via fönster men som ändå bedöms vara i behov av någon form av åtgärd är ett 65+boende. I detta boende bedöms sannolikheten för andelen personer med omfattande behov av hemtjänst vara relativt hög. Sannolikt bor det personer i detta boende som saknar egen förmåga att utrymma från sin bostad om en brand skulle uppstå.

Resultat, utredning seniorboenden

9. Diskussion

Boenden vars brandskydd inte har förstärkts har lägst skyddspoäng (skyddspoäng 1). I dessa boenden behöver åtgärder vidtas för att höja skyddsnivån. Detta arbete bör prioriteras. Ett sätt är att genom myndighetsutövning kräva att åtgärder vidtas men det är inte helt säkert att denna väg är framkomlig. Eftersom seniorboenden är en form av ordinärt boende kan krav om tekniska åtgärder upphävas vid en överprövning med motiveringen att skyddsnivån rent tekniskt motsvarar den nivå som gällde då byggnaden uppfördes. För att vara framgångsrik genom myndighetsutövning behöver man troligtvis åberopa särskilda omständigheter och utförligt motivera varför funktionskravet om tillfredsställande utrymning inte uppfylls. Vilka åtgärder som är relevanta måste bedömas i varje enskilt fall.

Boenden vars brandskydd har förstärkts med brandlarm har något högre skyddspoäng (skyddspoäng 2) men även i dessa boenden behöver skyddsnivån höjas. Detta arbete är inte högst prioriterat men det är ändå angeläget att skyddsnivå höjs. För dessa boenden kan det vara värt att försöka att på frivillig basis få till förbättringar genom att föreslå åtgärder på rekommendationsnivå vid tillsyn. Vilka åtgärder som är relevanta måste bedömas i varje enskilt fall. Denna rapport kan utgöra ett underlag för diskussioner om sannolikheter för och konsekvenser av brand i det specifika boendet i samband med tillsyn.

Myndighetsutövning genom tillsyn är ett sätt att verka för bättre brandskydd. Ett annat sätt är att genom målstyrt arbete (förebyggande handlingsprogram LSO) verka för ökad säkerhet även inom det skyddsområde som beskrivs i denna rapport. I nuläget är medlemskommunernas förebyggande handlingsprogram inte utformade på sådant sätt. Denna rapport skulle kunna utgöra underlag för en ny typ av handlingsprogram utformat så att det målstyrda arbetet ger effekt även inom detta skyddsområde.

Referenser

- 1) Bo för att leva, delbetänkande Äldreboendedelegationen, SOU 2007:103
- 2) Bo bra hela livet, slutbetänkande Äldreboendedelegationen, SOU 2008:113
- 3) SRV PM om sprinkler, 2008-12-04

Utfall halvår Räddningstjänsten 2020

Semesterlöneskulden för halvår är bokad och förändringen påverkar med -590 tkr delat på ansvar 9800, 9820 och 9830. Målet för helåret är att semesterlöneskulden är oförändrad.

Ansvar 9800: Löneskatt för pensionsutbet. jan-jun saknas (-185 tkr), intäkt brandlarm saknas för juni (+120 tkr).

Ansvar 9830: Intäkt för hyra jul-sept är för tidigt bokad (-80 tkr).

Ansvar 9842 & 9850: Försäljning av anläggningstillgångar påverkar resultatet (-260 tkr)

Ansvar 9899 är avsättning för pensioner och arbetsgivaravgift och ska räknas bort från resultatet (-3 670 tkr).

Utfallet är därmed ca **-555 tkr** mot budgeterat resultat i balans. Semesterlöneskuld oräknat är resultatet 35 tkr.

Konto	Konto (T)	Utfall	Budget (1)	Avvikelse utfall mot budget
9800000	Räddningschef	5 346 040,88	5 319 088	26 953,23
9810000	Myndighet	-272 678,82	-444 810	172 131,18
9820000	DC Enköping	11 698 227,82	11 538 140	160 087,68
9830000	DC Håbo	7 700 265,62	7 860 462	-160 196,40
9840000	Operativ utveckling	210 152,68	131 382	78 770,18
9841000	Larmteknik	505 569,24	467 065	38 504,70
9842000	Fordon	1 856 995,43	2 046 451	-189 455,60
9843000	Brandmateriel	483 031,27	525 349	-42 317,25
9850000	Fastighet	3 880 151,14	3 959 746	-79 594,44
9860000	Datateknik	232 932,75	184 686	48 247,24
9870000	Stöd till enskilde	29 229,51	-120 436	149 665,52
9880000	Olycksundersökning	4 203,00	57 800	-53 596,99
9899000	Räddning finans	-3 824 798,81	-154 921	-3 669 877,66
		27 849 321,71	31 370 000	-3 520 678,59

Utfall mån 7 Räddningstjänsten 2020

Semesterlöneskulden juli är inte bokad och påverkar med +940 tkr delat på ansvar 9800, 9820 och 9830. Målet för helåret är att semesterlöneskulden är oförändrad. Totalt uppgår förändringen till +350 tkr fram till juli.

Ansvar 9800: Löneskatt för pensionsutbet. jan-jul saknas (-200 tkr), intäkt brandlarm saknas juli (+120 tkr).

Årsintäkt för kopplade automatiska brandlarm är ej periodiserad (-450 tkr)

Ansvar 9820: Försäljning av fordon påverkar resultatet (-260 tkr)

Ansvar 9899 är avsättning för pensioner och arbetsgivaravgift och ska räknas bort från resultatet (-4 172 336 tkr).

Utfallet är därmed ca **90 tkr** mot budgeterat resultat i balans. Semesterlöneskuld oräknat är resultatet -260 tkr.

#	Konto	Konto (T)	Utfall	Budget (1)	Avvikelse utfall mot budget	
+	Σ1	9800000	Räddningschef	5 734 009,77	6 205 602	-471 592,49
+	Σ1	9810000	Myndighet	-282 760,89	-518 945	236 184,11
+	Σ1	9820000	DC Enköping	13 885 768,89	13 461 163	424 605,40
+	Σ1	9830000	DC Håbo	9 248 542,96	9 170 539	78 003,94
+	Σ1	9840000	Operativ utveckling	234 501,76	153 280	81 222,18
+	Σ1	9841000	Larmteknik	523 713,49	544 909	-21 195,14
+	Σ1	9842000	Fordon	2 170 302,95	2 387 526	-217 223,25
+	Σ1	9843000	Brandmateriel	531 637,75	612 907	-81 268,85
+	Σ1	9850000	Fastighet	4 510 764,18	4 619 703	-108 938,99
+	Σ1	9860000	Datateknik	262 578,58	215 466	47 112,15
+	Σ1	9870000	Stöd till enskilde	15 907,75	-140 509	156 416,43
+	Σ1	9880000	Olycksundersökning	4 203,00	67 433	-63 230,32
+	Σ1	9899000	Räddning finans	-4 353 076,99	-180 741	-4 172 335,65
Σ			32 486 093,20	36 598 334	-4 112 240,48	

Utfall T2 Räddningstjänsten 2020

Semesterlöneskulden för T2 är bokad och påverkar med +415 tkr delat på ansvar 9800, 9820 och 9830. Målet för helåret är att semesterlöneskulden är oförändrad.

Ansvar 9820: Försäljning av fordon påverkar resultatet (-245 tkr)

Utfallet är därmed ca **35 tkr** mot budgeterat resultat i balans. Semesterlöneskuld oräknat är resultatet -380 tkr.

Konto	Konto (T)	Utfall	Budget (1)	Avvikelse utfall mot budget
9800000	Räddningschef	6 769 874,09	7 092 117	-322 242,77
9810000	Myndighet	-295 720,96	-593 080	297 359,04
9820000	DC Enköping	15 331 512,48	15 384 187	-52 674,37
9830000	DC Håbo	10 454 325,82	10 480 616	-26 290,20
9840000	Operativ utveckling	237 301,76	175 177	62 125,10
9841000	Larmteknik	542 656,46	622 753	-80 096,26
9842000	Fordon	2 590 020,47	2 728 601	-138 580,90
9843000	Brandmateriel	632 935,08	700 465	-67 529,61
9850000	Fastighet	5 242 488,64	5 279 661	-37 172,13
9860000	Datateknik	284 795,72	246 247	38 548,38
9870000	Stöd till enskilde	34 297,19	-160 581	194 878,54
9880000	Olycksundersökning	4 203,00	77 067	-72 863,66
9899000	Räddning finans	-280 029,76	-206 562	-73 468,23
		41 548 659,99	41 826 667	-278 007,07